

פועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדדדד

ZO HADEREKH زوهديرخ

גיליון 1, 6 בינואר 2021

ראש הממשלה בנימין נתניהו מגיח מאחת הצוללות שרכש (צילום: לע"מ)

נתניהו שולח כוחות למפרץ הפרסי פרשת הצוללות

מתקדמים לכוחות החות"ים באזור. האיום הופך את תימן למוקד שיגור של טילים בליסטיים לעבר ישראל". לפי אותה ידיעה הטיילים עלולים גם להגיע לידיהן של מיליציות הפועלות בעיראק. הפרשן הצבאי של ערוץ 12, ניר דבורי, הוסיף שנתניהו סיפר לאחרונה לאמריקאים כי חל "שינוי בסיסי מדאיג מבחינתה של ישראל" וכי "איראן מבקשת עתה לפתח נשק מדויק והם רוצים להציב אותם בעיראק ובסוריה, והם כבר החלו להציב את הנשק בתימן, במטרה להגיע גם לישראל. כך, הצטרפה תימן למעגל האש".

אתר החדשות היהודי-צרפתי "ג'יי פורום" אף פרסם לאחרונה כי איחוד האמירויות וישראל מתכננות להקים בסיסי ריגול משותפים באי סוקוטרה, המרוחק 350 קילומטרים מחופי תימן. בסיסים אלה יאספו מידע על התנועה הימית במפרץ עדן, בקרן אפריקה ובמיצרי באב אל-מנדב. מעורבות מסוכנת זו, בגיבוי תירוצים קלושים, משרתת כמובן לא את ישראל, אלא את ארה"ב. ישראל נוהגת כקבלן משנה של צבא ארה"ב, וכמייצגת האינטרסים האסטרטגיים של המעצמה האימפריאליסטית הדועכת.

הנה פרשת צוללות נוספת של בנימין נתניהו – וגם זו טרם נחקרה, אך עלולה להיות הרת אסון: מי נתן הוראה לשלוח צוללת ישראלית למפרץ הפרסי: ראש הממשלה? שר הביטחון בני "ברווז צולע" גנץ? או אולי ראש המטות המשולבים של צבא ארה"ב, הגנרל מארק מילי, שביקר כאן לאחרונה ושוחח עם שניהם? אגב, הגנרל מילי שוחח עם נתניהו, עם גנץ ועם הרמטכ"ל אביב כוכבי כשהוא לבוש מדי קרב ולא בגדי ייצוג כמתחייב בפרוטוקול. נדמה היה שזה יותר סיור של המפקד בבסיסיו בקולוניה הרחוקה מאשר ביקור דיפלומטי.

בהקשר זה עולה "האיום האיראני" היקר כל כך ללבם של נתניהו ושל ידידו הטוב (לשעבר?) הנשיא היוצא דונלד טראמפ. בריאיון מיוחד לאתר הסעודי "אילאף" צוטט דובר צה"ל, תא"ל הדי זילברמן, באומרו כי ישראל משקיפה על תנועותיה של איראן באזור, אבל לצה"ל אין שום ידיעות על כוונה או תוכנית של איראן לפתוח במתקפה. לפי ידיעה שפורסמה בסוף השבוע (1.1) בתאגיד "כאן", "קיים חשש שאיראן מעבירה אמצעי לחימה

שוחד, שוחד תרדוף

"שר הפנים, אריה דרעי, התכוון במקור לחלק את 700 מיליון השקלים לביטחון תזונתי בשש מנות. אך מתברר שהחלוקה התכווצה לשלושה מענקים בשלושת החודשים הקרובים. בסופו של דבר, אם משתמשים בסיוע לרעבים כשוחד בחירות, חשוב שזה יהיה לפני הבחירות."

(שחר אילן, "כלכליסט", 27.12)

מכתבים למערכת

זה לא צונאמי, זהו הכיבוש

עוד יום של הריסות מקוממות ושוברות לב, ולמרות שתחקירני השטח שלנו מתעדים את מעשי ההרס של ישראל כבר שנים רבות – לא נתרגל לכך לעולם. עבור אדם שבודדוּרֵים עלו על ביתו והחריבו אותו מול עיניו, זאת תהיה תמיד הפעם הראשונה והקשה מנשוא.

המספרים מתפרסמים באתר בצלם, אך הם אינם ממחישים את שעומד מאחוריהם: חיים שלמים ההופכים לענני אבק בתוך דקות, משפחות שנותרות ללא גג בקיץ ובחורף, ילדים שאיבדו את הבית היחיד שהכירו. רק השנה, למעלה מ-900 בני אדם איבדו כך את ביתם. 900 בני אדם.

בתחילת נובמבר ביקרתי בחירבת חומסה שבבקעת הירדן, אחרי ההריסות שביצעה שם ישראל. המקום נראה כמו אחרי צונאמי. שרידיהם של צריפי פח, מכלאות צאן, בגדים וסדינים, מבני שירותים וכלי מטבח היו מוטלים שם בערבוביה. אנשים מותשים, מיואשים וכועסים ניסו לאסוף חומרי גלם מעוכים שפורזו ולאחר מחסה עבור ילדיהם הקטנים במזג האוויר הקר.

הריסות כאלה הן חלק בלתי נפרד משגרת החיים תחת הכיבוש, וכמעט שלא עובר יום מבלי שתחקירני השטח מתקשרים אליי לדווח עליהן. השיחות הללו מציפות בי תחושות של חרדה ומצוקה כי אני יודע היטב כמה סבל צפוי למשפחות שביתן נהרס, איזה שבר עצום הן חוות, וכמה קשיים כלכליים, חברתיים ונפשיים נוצרו ברגע ההריסה.

ישראל פועלת כדי לצמצם את הנוכחות הפלסטינית בגדה המערבית ובמזרח ירושלים, שטחים שלתפיסתה שייכים לה, באמצעות יישום מדיניות המבוססת על מגוון שיטות – בהן מניעת גישה לאדמות, אימונים צבאיים על שטחי התושבים, מניעת חיבור לתשתיות ואיסור על בנייה. כל אלה הופכים את חיי התושבים לבלתי נסבלים וגוזרים עליהם לחיות בעוני מרוד וללא תשתיות בסיסיות – הכל כדי שיעזבו את בתיהם, לכאורה מרצונם. רשויות התכנון הישראליות מגיעות לקהילות אלה רק כדי להרוס, להחריב ולהחרים – אף פעם לא כדי לתכנן ולבנות. מאז החל בצלם לתעד את ההריסות בגדה המערבית, ב-2006, מנינו למעלה מ-10,000 פלסטינים שאיבדו כך את בתיהם. כמחציתם היו מתחת לגיל 18.

צונאמי משתולל והעולם רואה ושותק, עומד מנגד ולא עוצר את הדחפורים. בשעה קשה זו צוות התחקירנים ואני, יחד עם כל צוות בצלם, נמשך לתעד את ההפרות ולהציג את הכיבוש, כמו שהוא, בפני כל מי שלא מסכים לעצום את עיניו.

כרים ג'ובראן, מנהל אגף תחקירי שטח בבצלם

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

חולדאי מקים מפלגה, או: ייסורי ניצן הצעיר

"כבר היינו בסרט הזה. משחקים אגו בלגו, ואנו נשארים עם הלגו ביד".

(ציור של יו"ר מרצ, ח"כ ניצן הורוביץ, 30.12)

סער את אלקין, עכשיו באים?

"עכשיו אתם נזכרים? שנים שראש הממשלה בנימין נתניהו הורס, מנתץ, מרסק, פוגע, משניא, מסכסך, מפלג ואתם שותקים, ועכשיו נזכרתם? פתאום עכשיו זה מפריע לכם? שנים שנתניהו מחתים מפלגות ואישים על הצהרות נאמנות, שנים שהוא חולב את תקציב המדינה עבורו ועבור משפחתו, שנים שהוא מתנשא ומרים את עצמו מעם בשם אינטרסים אנוכיים, שנים שהוא פוגע פגיעה ישירה ומכוונת במערכות המדינה, בכנסת, בממשלה, במנגנוני קבלת ההחלטות, בכל מערכות אכיפת החוק, במשטרה, בפרקליטות ואפילו בבתי המשפט. פוגע ישירות בכוונת מכוון, ואתם שותקים כמו דגים. עומדים מאחוריו. חותמים על הצהרות נאמנות, רצים לתקשורת כדי להצדיק, מחזיקים ביד רועדת את דף המסרים היומי, צועקים על כל מי שמעז לשאול, לתהות, להביע עמדה אחרת, מסיתים ומסכסכים וזורעים שנאה והרס. שנים.

כמה עצוב יהיה אם המצביעים ינהו אחרי המפלגה החדשה של גדעון סער. כי כדאי לזכור שאלקין היה חלק מהממשלה המנופחת והמופרכת ביותר שקמה כאן, שהוא הסכים להיות השר לענייני כלום ושום דבר, והצדיק את קיום המשרד המיותר שלו מעל כל במה ומיקרופון. וגדעון סער רץ בפריימריז של הליכוד בתקווה שאולי בכל זאת יקבל תפקיד שר. איזו בושה".

(ענת סרגוסטי, "הארץ", 25.12)

סגר קו-קו-רי-קו

"ב-27 בדצמבר התחיל הסגר מספר 3 בישראל. אם קו המגמה שבין סגר 1 ל-3 יימשך אז מה שצפוי זה סגר קו-קו-רי-קו – כלומר הרבה רעש ומעט תוכן. כפי שהדברים נראים, הממשלה כאן לא למדה דבר מפברואר ועד היום. היא יודעת רק לנגן באקורדיון: לפתוח או לסגור. יותר מזה, בגלל שלסגור נהיה יותר ויותר קשה אז צריך לייצר מצב משברי – מספרי ענק של נדבקים – כדי להתחיל בסגר החדש. כלומר לעבור מהפח אל הפחת".

(גדעון עשת, "כלכלה שחורה", 28.12)

איפה השעון של ח"כ מנסור עבאס?

"כבר היו לנו ראשי ממשלה ערמומיים, צניקנים, תחמנים בני תחמנים. תופעה כנתניהו – לא הייתה מעולם. הוא הפנים המוצמדות למונח 'נוכלות' בלקסיקון הפוליטי. מילה אינה מילה, התחייבות פומבית אינה שווה את זמן האוויר, הסכם אינו שווה את הנייר שעליו הוא נחתם. לחיצת יד אינה יותר ממגע חלקלק, שלאחריו מוטב לצד השני לבדוק אם שעון היד שלו עדיין במקומו".

(יוסי ורט, "הארץ", 25.12)

נשף המסכות בפוליטיקה הישראלית בעיצומו חולדאי: הישראלים בתנופה ימינה

ביוני 2012, כאשר פעילים חברתיים ביקשו לחדש את המחאה, הם נתקלו באלימות ברוטאלית מצדם של פקחי העירייה ושל משטרת תל אביב. אלה הרסו את מאהל המחאה שביקשו להקים בשדרות רוטשילד. כצידוק לצעדים אלה ולדומיהם, טען חולדאי בראיון ל"ידיעות אחרונות": "לא אאשר להקים אוהלים ולתת למוחים להתיישב בשדרה [...]. להקים אוהל במרחב הציבורי זה בנייה בלתי חוקית".

שיתוף הציבור בשיח הדמוקרטי גם הוא נתפס בעיני חולדאי כסרח עודף, כפי שהוכיח לא פעם בסירובו העיקש לפגוש נציגי מאבקים ציבוריים שהתנגדו להחלטות העירייה ופעלו נגדן. עיריית ת"א-יפו בראשותו ביקשה להרחיק את הציבור ככל הניתן ממעגל קבלת ההחלטות ולראות בו לכל היותר צופה מהצד. אך גם זאת בערבון מוגבל: ב-2007 נתקבלה החלטה לסגור את ישיבות העירייה לקהל, במטרה למנוע את כניסתם של נציגיהם של שלושה מאבקים שנערכו באותה תקופה נגד מדיניות העירייה: נגד הריסת אולם אוסישקין, מחאת קריית ספר ומחאת בריכת גורדון.

בשירות המעסיקים הגדולים

להתייחסות ראוי גם שותפו החדש של חולדאי, אבי ניסנקורן, יו"ר ההסתדרות לשעבר, אשר הכריז כי מפלגתו החדשה "תקדם כלכלה חברתית [...]", תשמור על מדינת הרווחה וסולידריות חברתית". כך אמר בעודו מצטרף לאחד המעסיקים הגדולים ביותר של עובדי קבלן במשק הישראלי: ראש העיר רון חולדאי. קצרה היריעה מלסכם את כל פעולותיו של חולדאי המבהירות כי כלכלה חברתית, מדינת רווחה וסולידריות חברתית רחוקות ממנו כמרחק דרום תל אביב מצפונה.

שכונות הדרום, המוזנחות במזיד מזה שנים בתקווה לפנותן לטובת ספסרי קרקעות, הן עדות חיה לכך. בימים אלה ממש מתנהלים בשכונות הדרום מאבקים מהותיים הנוגעים בגורלן: האחד – שהוכתר בהצלחה – הוא המאבק נגד כוונת העירייה להרוס את גינת לוינסקי, הריאה הירוקה היחידה בשכונת נווה שאנן. האחר – שעדיין בעיצומו – הוא המערכה למען פינויה של התחנה המרכזית החדשה ולבלימת הקמת פורטל הרכבת הקלה בשכונה זו. היטיבה להגדיר את מדיניותו "החברתית" של חולדאי שולה קשת, חברת מועצת העיר מטעם "אנחנו העיר": "חולדאי הזניח באופן שיטתי ועמוק את שכונות דרום ת"א. אנו רואות ורואים את זה במרחב הציבורי המוזנח – ברחובות ובתשתיות, בערימות האשפה ובמחסור אקוטי בשטחים ירוקים ובעצים. אלה, יחד עם זיהום האוויר הגבוה, הביאו לידי כך שמידות החום בדרום תל אביב גבוהות בשבע מעלות מאשר במרכז ובצפון תל אביב. משבר האקלים כאן מזמן".

בנאומו אמר חולדאי: "אצלי הכל ברור – לא ליד, לא כמעט, ולא בערך". לאור כל האמור לעיל, לא נותר אלא להסכים איתו בנקודה זו. אכן, אצל רון חולדאי הכל ברור. חולדאי הוא באופן מובהק וברור נציג של ההון ולבטח לא מושיעו של מחנה השמאל, שלערכיו הוא מתנגד ואותם אינו מייצג: לא ליד, לא כמעט ולא בערך.

אדם אלי

לפני כעשור, בהתייחסות אגבית לסוגיות שחיתות ציבורית, טען רון חולדאי כי "אי אפשר ללכת בשדה בלי לחטוף קוצים". זה נאמר בהקשר להחלטתו למנות לסגן ראש עיר את נתן וולך שהורשע בהפרת אמונים. דומה כי אין דבר המעיד על דלותו של שדה השמאל הציבורי מאשר הכמיהה ארוכת השנים לכניסת חולדאי לזירה הארצית. בהכרזה שמסר על הקמת מפלגתו הדגיש חולדאי את המילה "ערכים", אולם ב-22 שנותיו בעיריית ת"א-יפו הראה מחויבות מעטה מאוד, אם בכלל, לערכי שמאל – ואפילו שמאל ציוני.

נלעגת במיוחד הייתה הכרזתו כי "קורת גג ודיוור בר השגה לכל אזרח זה אנחנו". כאילו היה פעיל חברתי, ולא העומד בראשות עירייה שמחזיקה נכסי נדל"ן בשווי מוערך של עשרות מיליארדי דולרים בתל אביב ובסביבתה. לאורך העשורים בהם הוא עומד בראשותה, לא נקטה העירייה שום צעד של ממש על מנת להשתמש בנכסיה הציבוריים עבור ציבור תושביה, ולא ניסתה להציע פתרון מערכתי למשבר הדיוור ולעליית המחירים. תחת זאת, הועברו נכסים עירוניים פעם אחר פעם לקבלנים גדולים לטובת המגדלים והפרויקטים היוקרתיים. אלה הפכו לסמל תקופת שלטונו של חולדאי, והעניקו לו – ובדין – את התואר: ראש עיר לעשירים.

בשירות ימני הנדל"ן

את תפקידה של עיריית תל אביב בתקופת חולדאי ניתן לרמות לזה של חברה לנכסי נדל"ן, המופקדת על שורת רווח, יותר מאשר לזה של עירייה המופקדת על רווחת תושביה. מהנדס העירייה לשעבר, ישראל גודוביץ', שאל בהקשר זה עוד ב-2011: "למה מאות ואלפי הדונמים שהיו שייכים לעירייה, כלומר לתושבים, נמכרים רק לאקירוב, ליגנדי ודומיהם?".

במקביל היטיבה עיריית תל אביב בתקופת חולדאי למלא תפקיד נוסף – זרוע מבצעת עבור בעלי ההון בפינוי ובהשתלטות על נכסים. כך היה בין היתר בפינוי של כפר שלם, של תל כביר ושל גבעת עמל. גישתה של העירייה בכל המקרים האלה הייתה אחת: סיוע לבעלי ההון ולקבלנים על חשבונם של התושבים. על פינוי גבעת עמל אמר בזמנו דב חנין: "הסיפור כאן הוא פשוט: זו אדמה יקרה [...] נדל"ניסטים רוצים לבנות גם כאן מגדלים, והתושבים, שהוריהם נשלחו לכאן בידי המדינה ב-1948, פשוט תקועים בדרך". תפיסת התושבים כמכשול בדרך לגילום רווחים הייתה ועודנה התפיסה הרווחת בקומה ה-12 של בניין העירייה.

גם ליומרתיו "הדמוקרטיות" של חולדאי יש להתייחס בחשדנות. בעוד שבמחאות האחרונות נגד בנימין נתניהו דאג חולדאי להתייצב לצד חופש המחאה של המפגינים, כאשר הפגנות ומחאות התקיימו בחצר האחורית שלו – היה יחסו אליהן שונה בתכלית. במחאה החברתית של 2011, לאחר שגורש בבושת פנים בידי המוחים שהטיחו בו את תרומתו למשבר החברתי, חיכה חולדאי להזדמנות להתנכל לה ולמארגניה: בספטמבר החל בפינוי אלים של המאהלים באמצעות פקחי העירייה תוך הרס והחרמה של ציוד פרטי של המפגינים. באלימות דומה פינו פקחי העירייה בראשית 2012 גם את מאהל התקווה.

מעמד ואזרחות. הם עושים זאת כי הם יודעים שהם חסינים ושהצבא עומד לצידם. כך מתפקד משטר אפרטהייד אלים".

שר האוצר כ"ץ: סיוע עכשיו וקיצוץ אחר כך

ממשלת הימין החליטה השבוע (4.1) על תוכנית סיוע נוספת לעסקים הקטנים בעקבות הנזקים הקשים של מגפת הקורונה. לפי תוכנית הסיוע החדשה, עסקים שמחזורם השנתי קטן מ-300 אלף ש"ח, יזכו במענק שבין 3,000 ל-9,000 ש"ח בהתאם לפגיעה הכלכלית. העסקים שמחזורם יותר מ-300 אלף ש"ח יזכו במענקים בסך עד כ-50 אלף ש"ח. אך המימון למענקים שיינתנו לפני הבחירות יבוא על חשבון קיצוץ המענקים שצפויים במאי-יוני 2021, לאחר הקמת הממשלה החדשה.

לדברי הפרשן הכלכלי של ערוץ 12, מתן חודרורב: "יד נותנת, יד לוקחת: שר האוצר ישראל כ"ץ מציע לשלם מענק מיוחד לעצמאים לפני הבחירות, אך במקביל מקטין ב-50% את המענק לחודשים מאי-יוני שישולם אחרי הבחירות". ח"כ עאידה תומא-סלימאן האשימה: "ישראל כ"ץ ממשיך בתפקידו כמנהל מטה הבחירות של הליכוד גם ביושביו כשר אוצר. הפעם בקמפיין הליכוד – כסף לפני הבחירות, קיצוצים אחרי".

אושרו התקנות לפיקוח על גני הילדים הפרטיים

בתום דיון מרתוני שנמשך 14 שעות, אישרה הוועדה לזכויות הילד (5.1) בראשות ח"כ יוסף ג'בארין (חד"ש) – הרשימה המשותפת) את התקנות של חוק הפיקוח על מעונות היום והגנים הפרטיים לפעוטות עד גיל 3. האישור יאפשר ליישם את חוק הפיקוח על מעונות היום, שנחקק לפני כשנתיים.

בתום הדיון אמר ח"כ ג'בארין: "הבאנו בשורה למאות אלפי ילדים בגיל הרך ולהוריהם". לפי התקנות, המעונות הפרטיים שאינם נתונים כלל לפיקוח כיום, נדרשים לראשונה לאמץ את הכלל המחייב את המעונות המפוקחים. מספר הילדים למטפלת במעונות המפוקחים הוא 6 בקבוצת התינוקות מגיל חצי שנה עד שנה ורבע ו-11 למטפלת של פעוטות עד גיל שלוש. לפי נתוני משרד העבודה והרווחה, כ-90% מהמסגרות הפרטיות המדווחות עומדות כיום בתנאי זה. אולם נתון זה אינו משקף את המצב בפועל, מפני שמעונות פרטיים רבים פועלים מבלי לדווח כלל על קיומם לרשויות.

התקנות המקוריות שהונחו על שולחן הכנסת קבעו כי יש להקטין את מספר הילדים למטפלת ל-5 בקבוצת התינוקות ול-10 בקבוצת הפעוטות. במשרד האוצר התנגדו לכך בתוקף בטענה שהדבר ייקר את שכר הלימוד במעונות ואף יוביל לסגירתם. גם כמה מעונות פרטיים התנגדו לשינוי.

יצוין שהתקנות מחייבות את המעונות גם בהכשרה ראשונית של מטפלת בהיקף של כ-220 שעות ובקיום הדרכות פדגוגיות קבועות בהיקף של ארבע שעות בחודש. המעונות המפוקחים כבר מקיימים הדרכות חודשיות, ועם אישור התקנות חלה חובה זו גם על המעונות הפרטיים. מגעים בין משרד העבודה והרווחה לאוצר הובילו לסיכום על מימון חלקי לפחות של ההדרכות. התקנות מסדירות גם את כללי הבטיחות בשטח המעונות.

פוגרומים בחסות ממשלת הימין

"הפוגרומים ממשיכים והמתנחלים מגייסים עוד ציבורים לתקיפת ערבים והתפרעויות פשיסטיות. גזענות זו לא יכולה לעבור בשתיקה – המקור שלה הוא בממשלת הימין", התריעה (1.1) ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש) – הרשימה המשותפת) בעקבות גל תקיפות מצד צעירים מההתנחלויות נגד פלסטינים.

בלילה שלפני כן תקפו צעירים רכב ובו נוסעים ערבים באזור צומת בר אילן בירושלים. בתיעוד התקרית נראים הערבים מותקפים באלות, באבנים ובקרשים – ומנסים להימלט עם רכבם מהמקום. התקרית האלימה התרחשה באזור שבו נערכה מוקדם יותר הפגנה על רקע מותו של הנער אהוביה סנדק, שנהרג בהתהפכות כלי רכב במהלך מרדף משטרתי בשטחים הפלסטיניים הכבושים.

ליל הפורענות בירושלים החל בגשר המיתרים, שם התקיימה מחאה על מותו של סנדק ונרשמו עימותים עם המשטרה. לאחר שההפגנה פוזרה, עברה המחאה לרחוב בר אילן, שם הצטרפו אל המפגינים גם חרדים. במהלך הערב הותקפו 10 מכוניות באזור רחוב בר אילן, ברובן נסעו נהגים או נוסעים ערבים. ארבעה כלי רכב וניידות של המשטרה ניזוקו בהפגנות. נזק נגרם למכוניות אזרחיות, לאוטובוסים ולעמודי תאורה, ועגלות אשפה הוצתו.

לדברי יו"ר הרשימה המשותפת ח"כ אימן עודה (חד"ש), "מזה שבועות אנחנו חשופים למתקפות אלימות של נערי גבעות בריונים. בלילה של 31 בדצמבר היה ניסיון ליג'י נוסף בערבים. המשטרה משקשקת והשרים נעלמים כשמדובר בבוחרים שלהם. כל מי שתורם ללגיטימציה של הכנופיות הלאומניות האלה, מקרב אותנו לרצח נוסף כמו הרצח של אבו ח'דיר או של דוואבשה".

במהלך עשרה ימים תיעד הארגון יש דין יותר מ-25 אירועים בהם ישראלים תקפו פלסטינים ופגעו ברכושם. מנכ"ל יש דין, ליאור עמיחי, מסר: "במקום לעצור את הפורעים, משטרת ישראל והצבא מאפשרים לאזרחים ישראלים להשתולל ולפגוע בחפים מפשע. במילים אחרות, כנופיות אלימות משתוללות ופוגעות באוכלוסייה חסרת

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

בצל מגפת הקורונה פרסם מכון ון ליר את המהדורה השנתית של 'מדד המגדר'

עבור הנשים עבודה מהבית אינה הפתרון

לחודש, ושיעור השתתפותן של הנשים הערביות בשוק העבודה ב-2018 עמד על פחות משליש. לעומת זאת, נשים חרדיות מרוויחות בממוצע כ-7,000 ש"ח ברוטו בחודש, ו-79% מהן מועסקות.

יותר אלימות מגדרית

החוקרות בחנו גם את מדדי האלימות המגדרית. מהמחקר

עולה כי קשה מאוד לאמוד את היקף האלימות המגדרית בישראל בשל מחסור בנתונים עדכניים לגבי היקף התופעה על היבטיה השונים: אלימות פיסית, אלימות כלכלית, אלימות מינית, רצח נשים, אלימות במשפחה ועוד. למרות זאת, מעידים הנתונים הקיימים על עלייה בהיקף האלימות המגדרית במהלך חודשי הקורונה. מספר הפניות למרכזי הסיוע לנפגעות תקיפה מינית עמד בשנת 2000 על יותר מ-12 אלף, לעומת כ-5,000 ב-1998.

מספר הפניות למוקד אלימות במשפחה עלה בכל החודשים במהלך השנה בהשוואה ל-2019. כמו כן, במהלך 2020 נרצחו 20 נשים (עד נובמבר 2020), ויותר מאלף צווי הגנה הוצאו לנשים רק בחודש יולי האחרון, לעומת פחות מ-900 שהוצאו בחודש המקביל אשתקד.

בסיפא של המסמך מוצעים מספר צעדים לשינוי המדיניות: "בעתות חירום כמו בזמן שיגרה, נדרשת אסטרטגיה של הטמעת חשיבה מגדרית בכל התחומים: יצירת מנגנונים של ייצוג הולם לנשים ממגוון קבוצות בכל צומת של קבלת החלטות, שילוב היבטים מגדריים בקבלת החלטות מתוך רגישות לצרכים של קבוצות ספציפיות – נשים מקבוצות מיעוט, חסרות מעמד, נשים עם מוגבלות, אימהות חד הוריות – ובחינה מגדרית של ההשלכות המדיניות".

לשינוי מדיניות עכשיו

לדעת החוקרות, "יש לחשוב מחדש על ההסדרים המגדריים המאפיינים את שוק העבודה ועל מציאת פתרונות שיטתיים כדי להקל על ההתמודדות עם חיי עבודה ומשפחה במקביל. כפי שראינו במהלך חודשי הקורונה, עבודה מהבית אינה פתרון לאיזון בין חיי העבודה לחיי המשפחה עקב חלוקה לא שיוונית בין אימהות לאבות בנטל העבודות השקופות בבית". הן מציעות לבצע סקר שנתי, שימשמש תשתית לבחינת שינויים בהיקף הזמן שמקדישים נשים וגברים לעבודה בשכר ולעבודה שלא בשכר. עוד הן מציעות לצמצם את מספר השעות בשבוע העבודה, כמקובל במדינות קפיטליסטיות אחרות, יחד עם מתן תמריצים למקומות עבודה המעודדים את עובדיהם, נשים וגברים כאחד, לאזן בין עבודה למשפחה. ועוד: יש לחשב מחדש את התמ"ג באופן שישקף את עשייתן ותרומתן הכלכלית של נשים בביצוע עבודות שקופות בבית ובמשפחה, ולתגמלן על כך בדרכים שונות. השלכות משבר הקורונה ימשיכו להשפיע שנים רבות על נשים ועל גברים. ללא שינוי במדיניות, התמונה העולה ממדד המגדר תהיה בשנה הקרובה דומה, ואפילו גרועה יותר.

זוהר אלון

מכון ון ליר בירושלים פרסם לאחרונה את "מדד המגדר", זו השנה השמינית ברציפות. המדד נערך ומתפרסם במסגרת פרויקט "שוות – לקידום נשים בזירה הציבורית". את המסמך חיברו פרופ' חנה הרצוג, יוליה בסין, הגר צמרת, הדס בן אליהו ופרופ' נעמי חזן.

"מדד המגדר" הוא כלי לבחינת רמת אי-השוויון בין גברים לבין נשים בישראל. הוא מציג תמונה מפורטת של מצב אי-השוויון בשנים עשר תחומי חיים שונים: השכלה, עבודה, מגדור מקצועי, בריאות, עוני, מצב משפחתי, חלוקת זמן, אלימות, עוצמה פוליטית וכלכלית, תרבות ותקשורת, וכן אי-שוויון בחברה הערבית ובפריפריה.

בפתיחת המסמך נכתב: "בחינת אי-השוויון המגדרי נעשית לא רק על ידי ההבחנה הבינארית בין גברים לנשים אלא גם בהצטלבויות בין מגדר לבין מיקומים חברתיים שונים, כמו הפריפריה, החברה הערבית והחברה החרדית בישראל. הנתונים שמספק המדד מאפשרים לו להיות מצפן למקבלי החלטות ולגורמים ממשלתיים וציבוריים בישראל".

נשים מוחלשות ואי-שוויון

השנה כיוונו החוקרות זקור מיוחד להשפעות משבר הקורונה על מדדי אי-השוויון והשלכותיו על נשים בישראל: "במהלך חודשי הקורונה, ניכרה תנודתיות גבוהה יותר ביציאה מתעסוקה בשכר ובחזרה אליה בקרב נשים בהשוואה לגברים. ככל הנראה, בזיקה לסגירה ולפתיחה של מערכת החינוך ושל מקומות העבודה בענפים בהם הן מועסקות". מגפת הקורונה החלישה נשים יותר מאשר גברים – הן כמי שמשתכרות פחות, והן כעובדות בענפים פגיעים יותר. "המושג שוק עבודה מעורער מתייחס לדפוסי עבודה המאופיינים בשכר נמוך שאינו מספיק לפרנסת משפחה, חוסר יציבות תעסוקתית והיעדר הגנה לעובדים. המבט המגדרי מגלה שנשים חשופות יותר לדפוסים אלו".

עוד מציין המחקר כי "נשים הן עדיין האחראיות העיקריות לעבודות הבית ולטיפול במשפחה. עבודות אלו הן עבודות שקופות שכן לרוב אינן זוכות להכרה ולתגמול, אבל הן משמשות חסם להשתלבות מלאה ושיוונית של נשים בשוק העבודה... במהלך חודשי הקורונה אין גידול בהיקף הגברים המבצעים עבודות שקופות בבית". ההסתגרות בבתי החל בחודש מארס הגדילה את סך עבודות הבית והטיפול במשפחה המוטלות על נשים: טיפול בילדים, כביסה, בישול והכנת אוכל, ניקיון וטיפול בעניינים כספיים.

"על מנת להבין את עומק מצבן של נשים שונות יש להביא בחשבון השתייכות אתנית ולאומית, מיקום גיאוגרפי, מצב כלכלי, חשיפה לאלימות וגורמים נוספים. ההצטלבות בין מגדר לבין גורמים אלו יוצרת הבדלים בין נשים ומעצימה את פגיעותן של נשים מקבוצות מוחלשות. כך למשל, השכר החודשי של נשים ערביות נמוך משכרם של גברים ערבים ומשכרן של נשים יהודיות", הדגישו מחברות המסמך. עובדות ערביות משתכרות בממוצע סביב שכר מינימום, 5,300 ש"ח

מול הדרה לשונית בערים המשותפות

המנכ"ל, בשנה הבאה אנו עתידים להחליף את מערכת הטלפונים והמרכזייה. נושא זה יישקל ויילקח בחשבון." בעיר תל אביב-יפו חיים כמה עשרות אלפי ערבים, אולם המוקד של העירייה נותן מענה רק בעברית. אתר העירייה קיים רק בעברית. יש אמנם דף כניסה ראשי בערבית, אך אם

כניסה ומסגד בלוד (צילום: ויקימדיה)

המבקר רוצה למלא טופס או פנייה, האתר מעביר אותו מייד לשפה העברית. וזה עוד מבלי להזכיר את הקהילה הגדולה של מבקשי מקלט מאריתריאה, הדוברים טיגרינית, ומהגרי עבודה המדברים אנגלית ושפות אחרות. כשהעירייה רוצה לגבות מתושבים אלה ארנונה – כולם שווים בעיניה. היא מגיעה לכולם ודורשת מהם את התשלומים המגיעים לה. אך כשתושבים אלה פונים לעירייה ומבקשים שירות בשפתם, הם הופכים שקופים בעיניה.

בישראל חיות מאות נשים חסרות מעמד אזרחי: נשים פלסטיניות הנשואות לפלסטינים אזרחי ישראל, נשים ממדינות מזרח אירופה, מאתיופיה, מדרום אמריקה ועוד. הן סובלות מבעיות חברתיות וכלכליות קשות. חוסר ידיעת השפה העברית מקשה על מצבן ומוסיף להדרתן. אנו מציעות לעיריות וגם למשרדי הממשלה לאמץ פתרונות טכניים פשוטים שיאפשרו את מימוש זכויותיהן של האוכלוסיות הסובלות מחוסר נגישות שפתית.

הפתרונות שגיבשה "הקואליציה לנגישות לשונית" ניתנים ליישום בקלות. הנה כמה דוגמאות: הקלטת הודעה בשפות הרלוונטיות בכל המוקדים הטלפוניים בעיריות, בקווי החירום ובשאר המערכות. הפיצול לשלוחות לפי השפה צריך להיות מיידי ולא אחרי הודעה ארוכה בעברית. ההודעה בשפה הרלוונטית יכולה לקשר לנציג או להציע להשאיר הודעה בשפת האם. הדבר יאפשר לעובד/ת או למתנדב/ת דוברי אותה שפה לחזור לפונה; גיוס עובדות ועובדים דוברי השפות הרלוונטיות למוקדים הטלפוניים; הפעלה של מרכז תרגום למוסדות המדינה. פתרון זה קיים במשרד הבריאות, וצריך לפעול גם בעיריות.

פתרונות אלה אינם כרוכים בעלויות כבדות ואין סיבה לא ליישם בערים המשותפות. אפילו היו עולים הרבה יותר, תפקידה של הרשות הוא לתת שירותים לכלל תושבי העיר – לא רק לדוברי השפה העברית.

נסרין מורקס

יש כנראה ראשי ערים שחושבים שכל תושבי הערים בראשן הם עומדים דוברי עברית. ברור. הרי זו "מדינה יהודית", וכל מי שאינו יהודי – או שהוא יהודי שאינו דובר עברית – איננו נספר, אפילו כאשר מדובר במאות אלפי אזרחים.

כמה מהערים בישראל הן ערים משותפות ליהודים ולערבים, דוגמת לוד, רמלה או יפו-תל אביב. האוכלוסייה היהודית בערים אלה ובצפון אחרות כוללת גם יוצאי ברית המועצות לשעבר ויוצאי אתיופיה, שחלקם מבוגרים מעל גיל 65 שאינם שולטים בעברית או אינם יודעים אותה כלל. ב"מדד הביטחון של נשים", קואליציה של ארגונים חברתיים, אנו עוסקות בין השאר בקידום נושא הנגישות הלשונית מול משרדי ממשלה ומול רשויות עירוניות בערים המוגדרות "ערים מעורבות". במסגרת זו אנו מקדמות נגישות לשונית לדוברי ערבית, רוסית, אמהרית ושפות אחרות.

בשש רשויות מקומיות – לוד, רמלה, יפו-תל אביב, עכו, חיפה ונוף הגליל – בדקנו את השירות הניתן לתושבים במוקד העירוני האמור לתת מענה ולנתב את השיחות למחלקות השונות בעיריות. בחמש מתוך שש ערים אלה מצאנו שהמוקד העירוני נותן מענה בשפה העברית בלבד. יוצאת דופן היא נוף הגליל (לשעבר נצרת עלית), שם המוקד אכן נותן מענה במגוון השפות אותן דוברים תושבי העיר: עברית, ערבית, רוסית ואמהרית. בעקבות הפנייה שלנו נתקבלה החלטה במועצת העיר חיפה להנגיש לשונית את המוקד העירוני.

קחו לדוגמה את לוד. לפי אתר העירייה, המספר הכולל של התושבים עומד על 81,669 נפשות. מתוכם, 72% הם יהודים ו-27% ערבים. מבין היהודים, 33% הם דוברי רוסית, אמהרית ושפות אחרות שאינן עברית (11,860 דוברי רוסית, 2,680 יוצאי אתיופיה וכ-10,380 מארצות אחרות). אולם אף שכמחצית תושבי העיר אינם דוברים עברית כשפה ראשונה, דף המידע באתר של העירייה, "מקומינט", כתוב בעברית בלבד.

עובדה זו משקפת את הגישה כלפי כלל התושבים, לא רק כלפי התושבים הערבים, שמשפחותיהם ברובן חיות בה עוד מלפני קום המדינה. היא מתעלמת גם מהתושבים המבוגרים ששיעורם בלוד, לפי אתר העירייה, הוא 13.6%. רבים מהם אינם דוברים עברית. בתקופת משבר הקורונה הנוכחי, תושבים אלה נזקקו יותר מכולם לעזרה משירותי הרווחה ומאגפים נוספים בעירייה.

במנהל המוקד העירוני בלוד טענו שהמוקד אכן נותן מענה בעברית, אך אם במקרה נמצא במוקד עובד הדובר את שפת הפונה, הוא שנותן את השירות. כלומר, אם תושבת העיר, אישה מבוגרת דוברת רוסית או ערבית, מתקשרת למוקד העירוני במצב חירום ואין מי שיענה או יקבל את התלונה בשפה הרוסית או הערבית, היא תאלץ לחכות עד שבמקרה יגיע, אולי כעבור יום או יומיים, עובד עירייה הדובר את שפתה. יחס כזה מחליש את התושבים האלה יותר.

שיעור התושבים הערבים בעכו עומד על יותר מ-30%, לפי אתר העירייה. שיעור ניכר מתושבי העיר היהודים הם דוברי רוסית ואמהרית. אולם בעכו נותן המוקד העירוני שירות בעברית בלבד. כאשר מבינים כי קיים קושי בתקשורת מול הפונה בשל מגבלת השפה, מודיעים לו שיחזרו אליו. ביקשנו מהגורמים הרלוונטיים בעירייה לדאוג לכך שכבר בשלב ניתוב השיחות יהיה מענה במגוון שפות. התשובה שקיבלנו מעיריית עכו הייתה קונסטרוקטיבית: "הנושא נבדק מול

הימין נגד הטלוויזיה החברתית

שעליהם התבססה פניית השר הנדל יש רק כתבה אחת ששודרה במהלך שנת 2020: ראיון עם סרבנית הגיוס רבין. "בלתי מתקבל על הדעת שתועלה דרישה לשלילת תמיכה עבור שנה שלמה, בגין כתבה אחת, ששקולה כמוכרן לשבריר אחוז מכלל השידורים ששודרה הטלוויזיה החברתית השנה", כתב עו"ד שנידור.

שודרו 120 כתבות

בנוגע לראיון זה הסביר עו"ד שנידור כי מדובר בכתבה שזכתה למשוב חיובי ביותר מערוץ 98, הרגולטור הממונה על הטלוויזיה החברתית.

יצוין שהטלוויזיה החברתית שידרה במהלך השנה שחלפה כ-120 כתבות וידאו, בהן: כתבות על הנגשת מבני ציבור לאנשים עם מוגבלות, כתבות על עוני ורווחה, מגוון הרצאות בנושאי חברה ומדינה, ראיון עם רב על מעורבות חרדים בקידום שלום, כתבות על התמודדות פרילנסרים בערים "האדומות", כתבות על אי-בטחון תזונתי ויוזמות למיגור עוני.

עוד שודרו כתבות על פעילות אזרחים בהצלה ובחלוקת מזון, על אלימות כלפי נשים, על למידה מרחוק בכפרים הבודואיים, התמודדות ארגוני החברה האזרחית עם משבר הקורונה, על התמודדות מבקשי המקלט בצל הקורונה, על התמודדות של עניים עם מחלות, ועוד.

בהמשך הדגיש עו"ד שנידור: "מן הראוי שהמדינה תקדם פלורליזם ותגן עליו, ולא תשתף פעולה עם ניסיונות מקרטיסטיים להשתיק קולות אחרים".

ר"ג

חשיפה ל-100 אלף צופים

הטלוויזיה החברתית היא ארגון לשינוי חברתי ללא מטרת רווח, הפועל באופן עצמאי כגוף תקשורת מקצועי לקידום סדר יום חברתי בישראל. הארגון פועל מאז שנת 2005 והפיק אלפי כתבות וידאו ותוכניות אולפן בעברית, אשר מתורגמות ברובן לאנגלית.

לדברי אהוד שם טוב, עורך ומייסד הטלוויזיה החברתית, "כ-100 אלף אישה ואיש נחשפים לשידורים מדי חודש, באמצעות הפצה מאומצת ברחבי הרשת בארץ ובחו"ל". לדבריו, "הטלוויזיה החברתית היא כלי ייחודי וחשוב בנוף ארגוני זכויות האדם וארגוני השינוי החברתי בישראל".

יצוין שהטלוויזיה החברתית אינה מונעת משיקולים מסחריים ואין בה פרסומות ותוכן שיווקי, ועל כן רייטינג אינו שיקול שמכוון את עשייתה. "הטלוויזיה החברתית מבקרת את הסדר החברתי הקיים בישראל: סדר יום מיליטריסטי ושוביניסטי שמיצר פתרונות כוחניים בכל תחום ורואה את המציאות בחלוקה של 'הם ואנחנו' – סדר יום שקובעת אליטה מצומצמת של בעלי הון", הדגיש שם טוב.

הטלוויזיה החברתית דורשת מהמועצה לשידורי כבלים ולוויין להעביר לאלתר את כספי התמיכה של משרד התקשורת שכבר אושרו לה עבור שנת 2020. כך מסר האתר "העין השביעית". עיכוב העברת הכספים נובע מלחץ פוליטי

שמוכיל ארגון הימין הקיצוני "בצלמו" ששב וממחזר טענות שכבר נדחו בכל אחת מן השנים האחרונות. הטלוויזיה החברתית מקבלת תמיכה להמשך פעילותה מוועדת התמיכות בשידורים קהילתיים של משרד התקשורת. זאת בהתאם לסעיף בחוק יסודות התקציב הקובע תמיכה במוסדות ציבור לפי קריטריונים קבועים.

בשנים האחרונות מתעכבת מדי שנה העברת התשלום המאושרת בשל טענות של "בצלמו" כי שידוריה תומכים בסרבנות או במאבק בכיבוש ואף "מפרים את חוק הנכבה".

נציג הארגון הימני הקיצוני, עו"ד מיכאל ליטווק, כתב אל שר התקשורת יועז הנדל (שפוטר בינתיים) בבקשה למנוע מימון

מהטלוויזיה החברתית. למרות שבשנים עברו נדחו הטענות נגד הטלוויזיה החברתית שוב ושוב, המכתב שכנע את השר הנדל. בתחילת נובמבר 2020 פנה הארגון אל נתי שוברט, יו"ר המועצה לשידורי כבלים ולוויין, וביקש ממנו "לבחון את ביטול ההכרה בטלוויזיה החברתית כגוף משרד הזכאי לתמיכת המשרד". "לאחרונה נתקבלו בלשכתי תלונות בקשר עם פעילותה", ציין השר הנדל, ומהן עולה כי "ספק אם הטלוויזיה החברתית עומדת בתנאים הקבועים לקבלת כספי תמיכות ציבוריים". במקביל פנה השר הנדל לשר האוצר ישראל כ"ץ כדי שימנע את הענקת הכספים בהתאם לחוק יסודות התקציב.

בעקבות פניית שר התקשורת הנדל, הודיע שוברט לאהוד שם-טוב, העורך הראשי של הטלוויזיה החברתית, כי ועדת התמיכות במשרד התקשורת שוקלת לעכב את מתן התמיכה, בסך 123 אלף שקל, שכבר אושרה עבור פעילות הארגון לשנת 2020. שוברט צירף למכתבו רשימת חומרים עליהם התבססה פניית השר הנדל, כולל הפניות לשש כתבות ששידרה הטלוויזיה החברתית ובהן ראיונות עם סרבניות הגיוס הל רבין ויסמין ריצי-יהב.

מקרתים חסר שחר

בשבוע שעבר השיב עו"ד ישי שנידור למכתבו של שוברט – מענה חריף, שטען להתעמרות בטלוויזיה החברתית. הטלוויזיה החברתית סבורה שעל שר התקשורת והמועצה לשידורי כבלים היה לדרוח את פניית "בצלמו" על הסף, שכן היא חוזרת על עצמה מדי שנה ובכל פעם נדחית.

"הטלוויזיה החברתית נדרשת לבזבז את משאביה המוגבלים על התגוננות מפני המקרתים חסר השחר", כתב עו"ד שנידור, וציין כי מדובר בעמותה שפועלת ללא כוונות רווח, זקוקה לכספי התמיכה ומסתמכת עליהם. עו"ד שנידור הפנה את תשומת לבו של שוברט לכך שברשימת החומרים

לפי הדיווחים בעיתונות התוניסאית, מאות ליוו את נקאש בדרכו האחרונה ובהם חברי פרלמנט, פעילים באיגודים המקצועיים וחבריו.

נפטר ג'ילבר נקאש - מהפכן ערבי-יהודי

הלוותו של המהפכן הערבי-יהודי האנטי-ציוני יליד תוניסיה ז'ילבר נקאש נערכה בשבוע שעבר (30.12) בבית הקברות בורג'ל בבירה תוניס. נקאש נפטר בפרס (26.12) לאחר מחלה קשה. הוא נולד בינואר 1939 בתוניס, למד בבית ספר צרפתי יוקרתי בעיר, וב-1962 סיים בפרס לימודי אגרונומיה. עוד בעת לימודיו בבית הספר התיכון הצטרף למפלגה הקומוניסטית התוניסאית. לאחר שובו לתוניס הצטרף נקאש לתנועת "פרספקטיב", אותה הקימו סטודנטים תוניסאים בצרפת ומאוחר יותר עברו לפעול במחתרת בתוניסיה. נקאש נמנה עם מנהיגי התנועה.

בגלל פעילותו הפוליטית נאסר נקאש וישב בכלא במשך 11 שנים, במהלכן עבר סדרת עינויים קשים מידי סוכני המשטרים של הנשיאים חביב בורגיבה וזין עבאדין בן עלי. לאחר ששוחרר מבית הסוהר נשאר תחת מעקב ובמעצר בית. רק לאחר ההתקוממות העממית של 2011 הושבו לנקאש זכויותיו הפוליטיות.

נקאש ניצל את שהותו הארוכה בבתי הכלא כדי לכתוב את ספרו הראשון "הקריסטל". על כריכתו הופיעה חפיסה של סיגריות "קריסטל" מתוצרת תוניסיה. הוא כתב את הספר על העטיפות הזעירות של חפיסות הסיגריות, שהוברחו לתוך הכלא בידי קרובי שבאו לבקר.

בשנת 2016 קיימה "ועדת האמת" ישיבה פומבית של קורבנות העינויים, במהלכה העיד נקאש על העינויים והדיכוי מהם סבל בזמן שלטונם של בורגיבה ובן עלי. הוא נפטר ימים ספורים לפני הופעתו השלישית בפני אנשי הוועדה.

נקאש היה מרקסיסט-לניניסט ובמשך עשרות שנים מתח ביקורת על הפגיעות המתמשכות של הכיבוש בפלסטינים. כמו כן קרא להבחין בין הדת היהודית ובין התנועה הציונית. עם מותו פרסמו מפלגות השמאל התוניסאיות הודעות לזכרו. גם ממשלת תוניסיה פרסמה הודעה בה נאמר שנקאש היה "אחד מסמלי השחרור הלאומי ואף אחד מסמלי שחרור בני האדם כולם, (הוא היה) אחד הלוחמים הנאמנים שהאמינו בעקרונות השחרור והצדק ונאבקו למענם עד נשימתם האחרונה". בנו, סלים, מסר לעיתון "הומניטה" שאביו ביקש להיקבר בתוניסיה.

הוגשה עתירה לבג"ץ דורשים לחקור מעורבות ישראלית בגואטמלה

עשרות פעילי שמאל הגישו עתירה לבג"ץ נגד הישראלים שהיו מעורבים בייצוא הביטחוני לגואטמלה, וכן נגד הגורמים הממשלתיים שאישרו את הייצוא הביטחוני בתקופת מלחמת האזרחים והשמדת העם במדינה המרכז-אמריקאית בשנים 1974-1996. העתירה, שהוגשה בשבוע שעבר (27.12) באמצעות עו"ד איתי מק, דורשת להורות ליועמ"ש לפתוח חקירה פלילית בגין סיוע לפשעים נגד האנושות והשמדת עם. במהלך מלחמת האזרחים בגואטמלה, שהחלה ב-1962, נרצחו או הועלמו כ-200 אלף איש במסגרת פשעים נגד האנושות שביצעו כוחות הביטחון והמליציות שפעלו בשירות המשטרים הצבאיים.

בשורה ארוכה של מאות מעשי טבח הושמדו קהילות ילידיות שלמות. כמו כן חוסלו בשיטתיות פעילי שמאל, מנהיגי עובדים ואיכרים, עיתונאים, עורכי דין, סטודנטים, מורים, אנשי אקדמיה, עובדי ציבור ואנשי דת. בשנת 1980, למשל, נרצחו או הועלמו 226 מורים בבתי ספר יסודיים, 389 מורים בתיכונים ו-89 פרופסורים באוניברסיטאות.

לפי דו"ח ועדת האמת של גואטמלה, במענה לפניית הוועדה לממשלת ישראל השיב שגריר ישראל בגואטמלה במאוס 1998 כי בבדיקות שביצעה מדינת ישראל לא נמצא מידע כלשהו לגבי פעילות או סיוע מצד גורמים ישראלים רשמיים. כמו כן אמר השגריר, כי אין למדינת ישראל יכולת לספק מידע או לפקח על פעולות שביצעו ישראלים כאזרחים פרטיים.

אך לפי הראיות הנרחבות שצורפו לעתירה – מסמכים רשמיים מארכיונים בישראל ובארה"ב – אין צל של ספק כי תגובת ישראל לפנייתה של ועדת האמת הייתה שקר מוחלט. על אף שהגורמים הישראלים שאישרו את הייצוא הביטחוני ידעו היטב על הזוועות המתרחשות בגואטמלה ומדוע רוכשת גואטמלה נשק מישראל, החל מאמצע שנות ה-70 הפכה ישראל ספקית נשק מרכזית לגואטמלה.

הפשעים נגד האנושות והג'נוסייד בוצעו באמצעות ידע, ציוד ושירותים ביטחוניים ישראלים. כך, למשל, בשיאה של האלימות, בשנים 1978-1985, עשו כוחות הצבא של גואטמלה שימוש ברובים מדגם "גליל" מתוצרת ישראל. לפי מברק מ-10 בדצמבר 1984 ששלח שגריר ישראל בקולומביה, אמר שר החוץ של גואטמלה בארוחת ערב בה השתתפו שניהם, כי גואטמלה היא "המדינה המרכז-אמריקאית היחידה שהתגברה על המחתרת בכוחות עצמה ובעזרת ישראל, וללא עזרת האמריקאים".

בעתירה נטען כי בשים לב לחומרת העבירות; לכך שהדרישה מבוססת על ראיות חד-משמעיות הן לייצוא הביטחוני והן למודעות בזמן אמת לחומרת המצב בגואטמלה; ולאור החובה בדין הבינלאומי לחקור עבירה של סיוע להשמדת עם ולפשעים נגד האנושות – אי פתיחת חקירה פלילית לוקה בחוסר סבירות קיצוני. עוד מצוין בעתירה שהישראלים שהיו אחראים לייצוא הביטחוני לגואטמלה מזדקנים, ויש להניח שרובם כבר נפטרו.

שנעשתה במכון עקבות. "התמיכה תסייע ישירות לכיסוי עלויות ההדפסה של הספר. בתמורה נשמח לשלוח עותקים של הספר ותשורות שונות", נמסר.

לתרומה: <https://akvt.in/Mil-Rule-Book>

1 במאי 1958 בנצרת

על מעללי הממשל הצבאי ופשעיו ניתן ללמוד מאירועי יום העוכד הבינלאומי ה-1 במאי 1958 בעיר נצרת. ב-29 באפריל 1958 ניתן אות הפתיחה להתקפה של השלטונות, שהגיעה לשיאה כעבור כמה ימים, נגד המפלגה הקומוניסטית הישראלית. בוקרו של אותו יום התייצבו שוטרים במועדון המפלגה בנצרת וכידם צו חיפוש. השוטרים עצרו במועדון את סליבה ח'מים ואת ח'כ אמיל חביבי, תוך הפרה גסה של חסינותו הפרלמנטרית. מייד לאחר שהידעה על מעצרו של השניים פשטה בעיר, יצאו המוני תושבים בהפגנות כהביעה לשחרורם המיידי. המשטרה פיזרה את המפגינים בכוח.

החיפוש הפרובוקטיבי במועדון מק"י ומעצרו של שניים ממנהיגי הבולטים לא גרמו לביטול צעדת ה-1 במאי שתוכננה בנצרת, ואף לא אחת מהעצרות וההפגנות שתכננה המפלגה לקיים במקומות אחרים. להיפך, מספר המשתתפים בהן היה גדול מהמצופה, ונשבה בהן רוח לחימה חזקה.

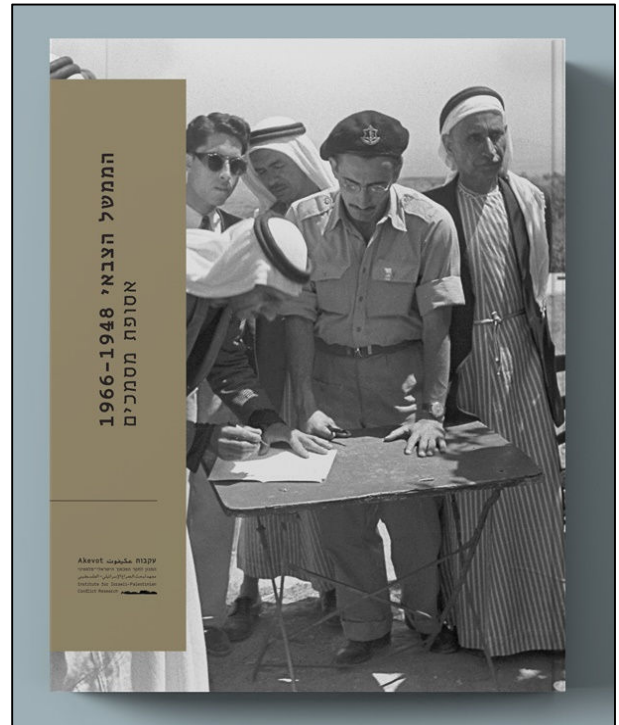
ב-1 במאי עצמו תקפו כוחות גדולים של משטרה וצבא את ההפגנות שערכה מק"י בנצרת ובאום אל-פחם. התיאורים והתמונות בתקשורת, ובעיקר התמונות מההפגנה בנצרת שפורסמו בשבועון "העולם הזה", העידו כאלף עדים על ממדי האלימות שהפעילו המשטרה והצבא נגד המפגינים ונגד חברי הכנסת שמואל מיקוניס ואמיל חביבי. באום אל-פחם תקפו השוטרים את ח'כ תופיק טובי.

במהלך פיזורן האלים של ההפגנות עצרו כוחות הביטחון עשרות אנשים, כולל נשים רבות. מפגינים רבים נפצעו, וחלקם נזקקו לטיפול רפואי. המשטרה ביצעה מעצרים גם ביישובים ערביים נוספים בגליל, בהם נערכו עצרות ה-1 במאי מטעם מק"י: בשפרעם, בסחנין, בבענה, בעראבה ובכפר יאסיף. המעצרים נמשכו ימים רבים אחרי ה-1 במאי. המורה נימר מורקוס מכפר יאסיף נעצר כשלושה שבועות לאחר ה-1 במאי בעת ששהה בבית-הספר בו לימד בכפר דיר אל-אסד.

עם הנשים העצורות נמנו אודט נימר, אמיליה סבאע, ותיקה אלקאסם וסמירה ח'ורי. ח'ורי סיפרה: "בעקבות המעצרים ההמוניים של חברי המפלגה ואוהדיה, הבנו שמטרתם לגרום לשיתוק פעילותה של המפלגה. לכן, אנו, החברות, החלטנו למלא רבים מהתפקידים של החברים העצורים: פתיחת מועדוני המפלגה, בכלל זה המועדון שליד המעיין, במרכז נצרת, הפצת העיתון 'אל-אתחאד' וחלוקת הכרוזים של המפלגה. אמיל חביבי, סליבה ח'מים, פואד ח'ורי וחברים נוספים, שהתחבאו מפני המשטרה במקומות מסתור שונים, היו מנסחים את הכרוזים, ואנחנו, החברות, היינו מביאות אותם לרפוס ודואגות להפצתם. פעילותנו שיגעה את השלטונות, ולכן הם עצרו חברות רבות, לעתים יותר מפעם אחת. תושבי העיר שלא היו חברי מפלגה ומעולם לא מילאו כל תפקיד במפלגה – פנו אלינו וביקשו לחלק במקומנו את העיתון 'אל-אתחאד'."

באירועי ה-1 במאי עצרה המשטרה מאות פעילים. עורכי הדין שייצגו אותם – חנא נקארה, מנחם וקסמן, פישל הרצברג ומשה רודיטי – מסרו כי הם טיפלו בכ-400 עצורים. רבים נעצרו באמצעות צוים מנהליים – מורשת משפטית מהמנדט הקולוניאלי הבריטי.

נ"ע

מגייסים משאבים לפרסום ספר הממשל הצבאי: אסופת מסמכים

מכון עקבות לחקר הסכסוך הישראלי-פלסטיני מנהל מבצע גיוס משאבים העומד להסתיים השבוע להוצאתו לאור של הספר "הממשל הצבאי, 1948-1966 – אסופת מסמכים". הספר כולל מסמכי ארכיון מוערים מתקופת הממשל הצבאי, המוצגים במתכונת אלבומית. הספר מעניק הזדמנות להכיר מבפנים את אחת התקופות המעצבות בהיסטוריה הישראלית. תקופת הממשל הצבאי במדינת ישראל (1948-1966) מושכת בהיסטוריה הישראלית, ועד היום מיעטו לחקור אותה. לאורך 18 שנות קיומו של הממשל הצבאי, חיו אזרחי המדינה הערבים-פלסטינים תחת משטר צבאי והיו נתונים להגבלות קשות ומחמירות על כל פעולה בחיי היום-יום. לאן הותר להם לנסוע, מה הורשו לעשות, היכן הותר להם לעבוד – כל אלה קבעה המדינה באמצעות מנגנון הממשל הצבאי. בראש המערכה לביטולו עמדו המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) על חבריה הערבים והיהודים.

"ספר הממשל הצבאי" הוא אסופה ראשונה מסוגה, המכילה כ-100 מסמכים ובהם תכתובות, פרוטוקולים, מפות, צילומים, עדויות וקטעי דו"חות. למסמכים מצורפים הסברים, והם מוצגים בהקשרם ומאורגנים לפי נושאים. "הספר – בן כ-300 עמודים בפורמט אלבומי גדול – מספק מבט מעמיק על הממשל הצבאי, על מטרותיו ועל דרכי הפעולה שלו – הכל על בסיס מסמכיו של הממשל עצמו כמו גם על בסיס עדויותיהם של נתיניו, והוא מיועד לכל מי שמתעניין בחברה הישראלית ובהיסטוריה המשותפת של יושבי הארץ הזו", מסר מכון עקבות.

הספר הוא תוצר של עבודה ממושכת באיתור, בדיגיטציה ובמחקר של אלפי מסמכים על אודות הממשל הצבאי

שותפות במחאה

מצוקה נפשית רווחת והתפוררות של השירותים החברתיים. למרות העלייה בהיקף האלימות ב-2020, מפקיר המדינה את הנשים ומסרבת לתקצב כראוי את התוכנית הלאומית למאבק באלימות. הדם על ידי הגבר הרוצח, אבל ההפקרות השלטונית מאפשרת את הרצח הבא.

טל אוחנה, ראש המועצה המקומית ירוחם, הוסיפה: "אלימות כלפי נשים היא מגפה שמסרבת להיעלם מהעולם. למגפה הזו אין חיסון, ורק באמצעות תכנית חירום לאומית נוכל למגר אותה".

בעזרת החיסון: נתניהו מנסה

לקושש קולות בציבור הערבי

ראש הממשלה בנימין נתניהו הגיע בסוף השבוע (1.1) יחד עם שר הבריאות אדלשטיין למתחם החיסונים באום אל-פחם כדי לברך את "המתחסן המיליון". כשעתיים לפני הביקור המתוקשר, הוצאו כל הצוותים הרפואיים ממרפאת קופת חולים ומבצע החיסונים בעיר הופסק לשעות ארוכות. פעילי חד"ש ומק"י ותושבים באום אל-פחם האשימו את נתניהו ב"ניסיון לגזור קופון פוליטי". במהלך ביקורו התאספו עשרות מפגינים מול המתחם ומחו נגד התרגיל של ראש הממשלה הגזעני. יצוין שנתניהו ביקר בשבוע שעבר בעיר ערבית אחרת – טירה שבמשולש.

למתנגדים הצטרף גם ח"כ יוסף ג'בארין (חד"ש) – הרשימה (המשותפת), תושב העיר, שמסר: "פעם הוא הפחיד את הציבור שאנו 'נוהרים לקלפיות'. 'נוהרים לחיסונים' זו תעמולת הבחירות הנוכחית של נתניהו".

המפלגה הקומוניסטית הישראלית - מק"י

ישיבת הוועד המרכזי תתקיים ביום שישי, 8.1, בשעה 19:00 באמצעות זום

על סדר היום:

המצב הפוליטי לקראת הבחירות, עתידה של הרשימה המשותפת, היערכות חד"ש ומק"י לבחירות

החזית הדמוקרטית לשלום ושוויון - חד"ש

מושב מועצת חד"ש יתקיים בשבת, 16.1 על סדר היום: היערכות החזית לבחירות, בחירת מועמדי החזית ברשימה לכנסת

השבוע באתר "זו הדרך"

פועל נהרג בתאונה באשדוד, סיכום השנה של "בצלם", מאבק הרופאים המתמחים, ועוד...
zoha.org.il

אלפים הפגינו בסוף השבוע (2.1) נגד ראש הממשלה בנימין נתניהו בכיכר פריס בירושלים ובמוקדים נוספים ברחבי הארץ. המפגינים הגיעו לכיכר בתום צעדה שיצאה מגשר המיתרים בעיר. בין ההפגנות שנערכו בעשרות מוקדים ברחבי הארץ זה השבוע ה-28 ברציפות, התקיימה הפגנה מול ביתו הפרטי של נתניהו בקיסריה.

בירושלים עצרה המשטרה 11 מפגינים לאחר שעשרות חסמו את המעבר למעון ראש הממשלה בפינת הרחובות בלפור וסמולנסקיין בירושלים, במסגרת "המצור על בלפור". במהלך ההפגנה נחסמו כמה רחובות במרכז העיר לתנועה. בסמוך לכיכר פריס נערכה עצרת בהשתתפות יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה (חד"ש) וח"כ עופר כסיף (חד"ש – הרשימה המשותפת).

ח"כ עודה קרא "לשותפות ערבית-יהודית נגד ההפרדה. ממשלת הימין בוחרת בהסתה ובשנאה ומפקירה את האזרחים במדינה בימי משבר כלכלי וחברתי עמוק. המאבק שלנו הוא להחליף לא רק את נתניהו, אלא גם את דרכו של נתניהו. רק יחד נוכל לבנות עתיד בטוח של שלום ושגשוג לכל אזרחי המדינה, יהודים וערבים".

לדברי ח"כ כסיף "חיילים יורים בפלסטיני כדי לגנוב לו גנרטור (ר' עמ' 4); ביביסטים מנסים להצית מאהל של מתנגדי נתניהו; אנשי תנועת ההתנחלות תוקפים באלימות ערבים מדי ערב; מערכות הבריאות, החינוך והרווחה קורסות – אי אפשר להפריד בין כל אלה. ממשלת הימין מדרדרת אותנו אל פי תהום".

בקיסריה החלה ההפגנה בצעדה של מאות אנשים מכיכר מוזיאון הראלי ועד לכניסה לרחוב בו מתגורר נתניהו. במקום הפגינו כ-300 איש שנשאו שלטים עם הכתובות: "להעיף את הנגיף שהורס את הדמוקרטיה", "ניצחון הוא נחלת המתמידים", "ההתחלה של הסוף" ו"לך". במהלך הפגנה נגד נתניהו במושב יבנאל שבגליל התחתון, הושלכו אבנים לעבר המפגינים ואישה אחת נפגעה. במקום הפגינו מתנגדי נתניהו מול תומכיו. כעבור כמה שעות עצרה המשטרה שני נערים בני 14 ו-15 כחשודים במעשה. בנס ציונה הפגינו כ-200 איש, ומולם מחו כמה תומכי נתניהו עם שלטי הסתה: "שמאלנים בוגדים" ו"שמאלנים אויבים".

אשה נרצחה בירוחם;

ההפקרות שפכה את דמה

לטרישיה לני פוינטר, תושבת ירוחם בת 53, נרצחה השבוע (4.1). היא נמצאה מחוסרת הכרה בביתה שהותקפה באלימות בידי בן זוגה. לאחר ביצוע פעולות החיאה נאלצו חובשי מד"א לקבוע את מותה. מחקירה ראשונית עלה כי בעלה של הנרצחת הוא שחייג למשטרה ומסר כי חנק את רעייתו למוות. בן הזוג נעצר והועבר לחקירה בתחנת דימונה בחשד לרצח. לדברי ח"כ עאידה תומא-סלימאן, "רצח האישה הראשון בשנת 2021 הגיע מוקדם, ובזמן סגר, משבר כלכלי עמוק,